

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Αγροτική Οικονομία

Ενότητα 5: Η λογιστική παρακολούθηση της
αγροτικής εκμετάλλευσης

Κοντογεώργος Αχιλλέας

Σχολή Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων Αγροτικών
Προϊόντων & Τροφίμων (Δ.Ε.Α.Π.Τ.)

Σκοποί ενότητας

Βασικός σκοπός της παρούσας ενότητας είναι να εισάγει το φοιτητή στο γνωστικό αντικείμενο της **αγροτικής λογιστικής**. Σε αυτή την κατεύθυνση παρουσιάζεται η απογραφή ως το βασικό εργαλείο αποτίμησης της οικονομική κατάσταση μιας αγροτικής εκμετάλλευσης και ο ισολογισμός

Επίσης σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται οι λογιστικές έγγραφες και δίνονται παραδείγματα ώστε οι φοιτητές να εξοικειωθούν με τους κανόνες χρέωσης και πίστωσης που θα πρέπει να τηρούν για τη **καταγραφή λογιστικών γεγονότων**.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Εισαγωγή

- Οι βασικοί σκοποί λογιστικής

2. Η απογραφή

- Κατηγορίες αγροτικής περιουσίας (ενεργητικό- παθητικό)
- Είδη Απογραφής – Σημασία απογράφης

3. Λογιστικές εγγραφές & Λογαριασμοί

- Στοιχεία Λογαριασμών
- Λειτουργίες Χρέωσης & Πίστωσης Λογαριασμών
- Παραδείγματα Λογαριασμών

4. Λογιστικά Βιβλία & Βασικοί Λογαριασμοί Αγρ. Εκμετάλλευσης

5. Ο Ισολογισμός

Εισαγωγή

- Η Λογιστική είναι μια επιστήμη η οποία προσφέρει την τεχνική που παρακολουθεί, καταχωρεί, κατατάσσει σε κατηγορίες και συσχετίζει τις αξίες των συναλλαγών και των γεγονότων, που μεταβάλλουν την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης.
- Το επίκεντρο της Λογιστικής είναι η διαπίστωση της οικονομικής κατάστασης και του οικονομικού αποτελέσματος μιας επιχείρησης
- Η λογιστική είναι το μέσο ή όργανο με το οποίο μπορούν να γίνουν διαπιστώσεις και υποδείξεις για την καλύτερη αξιοποίηση των μέσων παραγωγής

Εισαγωγή

- η **Αγροτική Λογιστική** έχει ως αντικείμενο την **παρακολούθηση** και την **τεχνικοοικονομική** ανάλυση της υφισταμένης κατάστασης των Αγροτικών και Κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και τον υπολογισμό του οικονομικού αποτελέσματός τους.
- Η Αγροτική Λογιστική μπορεί επίσης να έχει ως αντικείμενο την παρακολούθηση και ανάλυση αυτοτελών κλάδων φυτικής και ζωικής παραγωγής, όταν επιδιώκεται ο προσδιορισμός της οικονομικής τους θέσης μέσα στην εκμετάλλευση.

Εισαγωγή- οι βασικοί σκοποί Λογιστικής

- α) Ο προσδιορισμός της **οικονομικής κατάστασης και της περιουσιακής συγκρότησης** της οικονομικής μονάδας,
- β) Η παρακολούθηση των **μεταβολών της περιουσιακής κατάστασης** της εκμετάλλευσης με λεπτομέρεια και ακρίβεια,
- γ) Η **παρακολούθηση της παραγωγικής διαδικασίας** που στοχεύει στην καταγραφή των θυσιών που γίνονται, εκφρασμένες σε αξία, για την παραγωγή των προϊόντων, που είτε αυτά παράγονται και καταναλώνονται μέσα στην επιχείρηση είτε πωλούνται στην αγορά,

Εισαγωγή- οι βασικοί σκοποί Λογιστικής

- δ) Ο υπολογισμός του συνολικού οικονομικού αποτελέσματος και κατά κλάδους παραγωγής,
- ε) Ο έλεγχος του οικονομικού αποτελέσματος για τον εντοπισμό των αιτιών που διαμόρφωσαν το μέγεθος αυτού.

Εισαγωγή

- Βασικό Εργαλείο της λογιστικής είναι η **απογραφή**:
- Απογραφή είναι η λογιστική εργασία με την οποία διαπιστώνεται το είδος και η αξία των περιουσιακών στοιχείων μιας γεωργικής εκμετάλλευσης σε μια ορισμένη χρονική στιγμή

Απογραφή

- Η απογραφή είναι η λεπτομερής καταμέτρηση και καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων της αγροτικής εκμετάλλευσης.

Απογραφή της Αγροτικής Εκμετάλλευσης

Σκοποί της απογραφής είναι κυρίως οι εξής:

- α) Ο καθορισμός του μεγέθους της αγροτικής εκμετάλλευσης
- β) Η εύρεση της καθαρής περιουσίας.
- γ) Ο υπολογισμός του γεωργικού οικογενειακού εισοδήματος ή άλλων μεγεθών / δεικτών.
- δ) Η παρακολούθηση της εξέλιξης της αγροτικής εκμετάλλευσης, αφού οι διαδοχικές απογραφές δίνουν την εξέλιξη αυτή.

Οι διαδοχικές απογραφές δείχνουν τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων της εκμετάλλευσης καθώς επίσης και την οικονομική εξέλιξή της.

Απογραφή της Αγροτικής Εκμετάλλευσης ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Η απογραφή περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- **Τα Γενικά στοιχεία** (Προ-απογραφικά στοιχεία)
 - Το σχέδιο Παραγωγής
 - Τη σύνθεση της γεωργικής οικογένειας (εργασία)

- **Αγροτική Περιουσία**

Το σύνολο των **υλικών και άυλων** μέσων δράσης που κατέχει η επιχείρηση αποτελούν την Περιουσία της

Απογραφή – Γενικά Στοιχεία

- Το σχέδιο παραγωγής της γεωργικής εκμετάλλευσης.

α/α	Κλάδοι Γεωργικής Παραγωγής			
	Α. Κλάδοι Φυτικής Παραγωγής		Έκταση	
			στρέμματα	%
1	Σιτάρι		30	27,27
2	Κριθάρι		10	9,09
3	Καλαμπόκι (ποτιστικό)		25	22,73
4	Βαμβάκι (ποτιστικό)		20	18,18
5	Μηλιά (ποτιστική 10 ετών)		15	13,64
6	Αμπέλι (ξερικό)		10	9,09
	Σύνολο		110	100
α/α	Β. Κλάδοι Ζωικής Παραγωγής	Αριθ. ζώων	Ζωικές Μονάδες	
			αριθμός	%
1	Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής	8	8,00	72,66
2	Μοσχίδες (2 ετών)	3	2,33	21,16
3	Μόσχοι Παχύνσεως	3	0,68	6,18
	Σύνολο	14	11,01	100

Απογραφή – Γενικά Στοιχεία

- Τη σύνθεση της γεωργικής οικογένειας. Αυτή περιλαμβάνει όλα τα μέλη της οικογένειας, την ηλικία, το φύλο και την απασχόλησή κάθε μέλους

Μέλος Οικογένειας	Ηλικία σε έτη	Μόρφωση	Απασχόληση	
			Κύρια	Δευτερεύουσα
Πατέρας (αρχηγός)	45	Απ. Λυκείου	Εκμετάλλευσ	-
Μητέρα	42	Απ. Λυκείου	η	Οικιακά
Γιός Α'	20	Απ. Λυκείου	>>	-
Γιός Β'	15	Β' Λυκείου	Μαθητής	Εκμετάλλευση
Παππούς	68	Δημοτικό	-	>>

ΑΠΟΓΡΑΦΗ -ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

2 Βασικές κατηγορίες :

1. Έδαφος
2. Κεφάλαιο

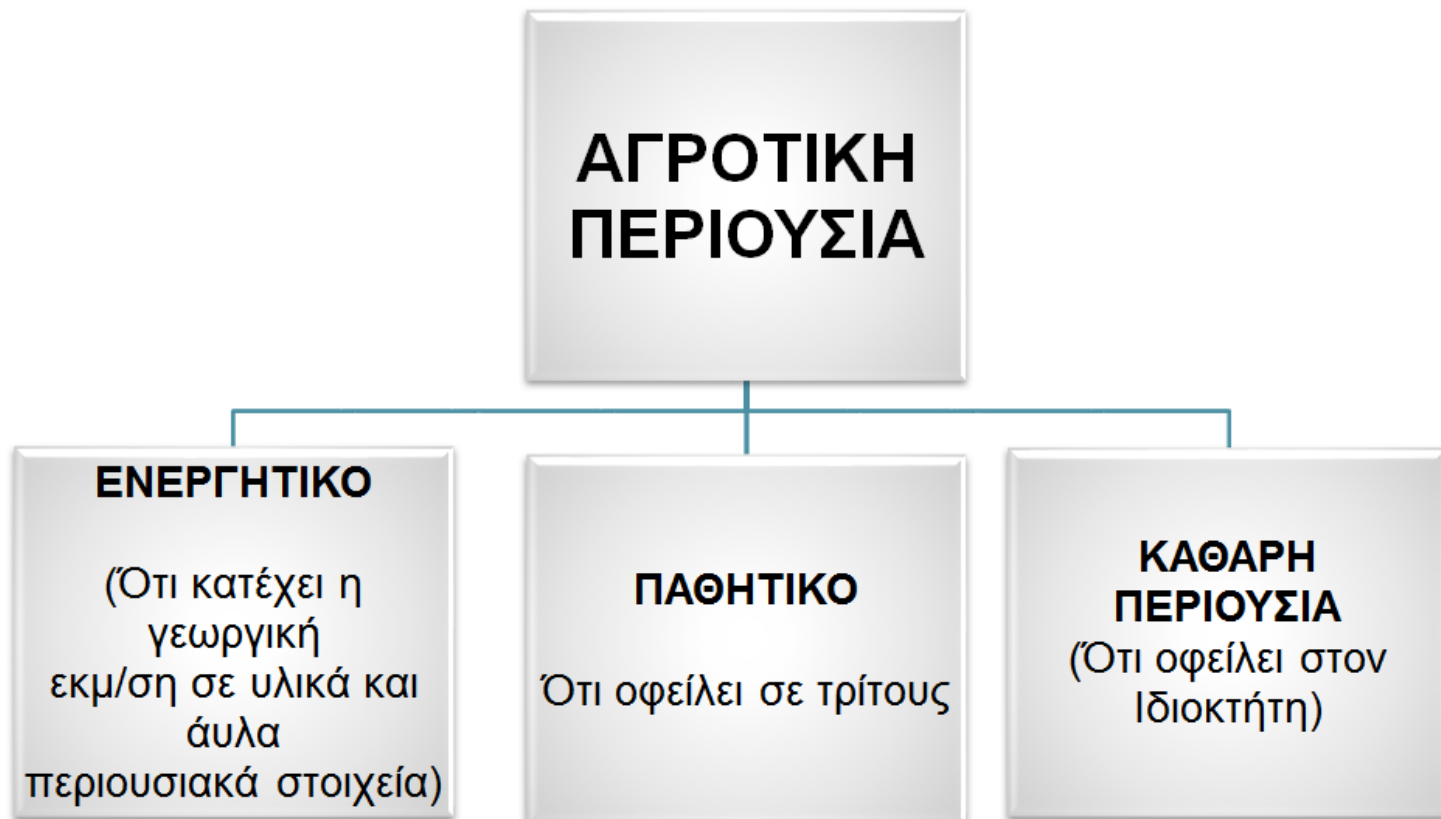
Λογιστικές Κατηγορίες Αγροτικής Περιουσίας

1. **Ενεργητικό** (ότι κατέχει η γεωρ. Εκμετάλλευση)
2. **Παθητικό** (ότι οφείλει σε τρίτους)
3. **Καθαρή περιουσία** (ότι οφείλει στον ιδιοκτήτη)

Π
α
θ
η
τ
ι
κ
ό

ΑΠΟΓΡΑΦΗ -ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ=ΠΑΘΗΤΙΚΟ+ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Το Ενεργητικό

Το Ενεργητικό είναι το σύνολο των **υλικών και άυλων** μέσων που κατέχει μια επιχείρηση ή εκμετάλλευση.

Το ενεργητικό περιλαμβάνει τα μέσα δράσης μιας αγροτικής εκμετάλλευσης με τα οποία λειτουργεί και παράγει προϊόντα.

Το Ενεργητικό

- Το ενεργητικό περιλαμβάνει τα παρακάτω :
 - **Το έδαφος**, τις βοσκές και τους φυσικούς λειμώνες. Γενικά την αξία της καλλιέργειας στη αρχή και στο τέλος του έτους.
 - **Τις έγγειες βελτιώσεις.**
 - **Τις γεωργικές κατασκευές**
 - **Τις πολυετείς καλλιέργειες,**
 - **Τα γεωργικά μηχανήματα** απογράφονται καθένα ξεχωριστά.
- (είδος, αρχική αξία, απόσβεση, αξία στο τέλος του έτους)

Το Ενεργητικό

- Το ενεργητικό περιλαμβάνει τα παρακάτω :
 - **Η απογραφή των ζώων** τα διάφορα είδη ξεχωριστά, την ηλικία αυτών, τη φυλή, την αξία στην αρχή και στο τέλος του έτους και την αυξομείωση κάθε είδους.
 - Τέλος, το ενεργητικό περιλαμβάνει στοιχεία του **μεταβλητού κεφαλαίου** (Ζωοτροφές, σπόρους, λιπάσματα, κλπ).

Κατηγορίες Ενεργητικού Με βάση τη ταχύτητα ρευστοποίησης

Πάγια Ή Σταθερά (Fixed Assets)

- Δεν μπορούν να μετατραπούν σε ρευστό χρήμα για την αντιμετώπιση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.
- Έδαφος, έγχειες βελτιώσεις, κατασκευές, πολυτεείς καλλιέργειες

Κυκλοφορούν (Current Assets)

- Ρευστοποιούνται αργά αλλά ταχύτερα από τα σταθερά.
- Ζώα, μηχανήματα, εργαλεία Προϊόντα & προμήθειες

Διαθέσιμο Ενεργητικό (Quick Assets)

- μπορούν αμέσως και ασφαλώς να μετατραπούν σε χρήμα
- Προϊόντα & προμήθειες, οφειλές τρίτων, ρευστό χρήμα, επιταγές, τοκομερίδια

Κατηγορίες Ενεργητικού

Με βάση τη διάρκεια παραγωγικής ζωής

Πάγιο ή Μόνιμο Ενεργητικό

- Έδαφος, Έγχειρες Βελτιώσεις, κτίσματα, φυτείες,

Ημι-μόνιμο Ενεργητικό

- Ζώα παραγωγής, Ζώα εργασίας, μηχανήματα, εργαλεία, υλικά διάρκειας

Κυκλοφοριακό ή διαθέσιμο ενεργητικό

- Γεωργικά εφόδια, προϊόντα, απαιτήσεις από τρίτους, καταθέσεις, μετρητά.

Το Παθητικό

- Το Παθητικό είναι το **σύνολο των υποχρεώσεων** της επιχείρησης ή της εκμετάλλευσης προς τους τρίτους και προς τον επιχειρηματία, διακρίνεται σε:
 - α) Στο **Ξένο κεφάλαιο** που περιλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης προς τους τρίτους εκτός του επιχειρηματία. Το ξένο κεφάλαιο το ονομάζουμε, συνήθως, Παθητικό (Π).
 - β) Στο **Ίδιο κεφάλαιο ή Καθαρή Περιουσία ή Καθαρή Θέση** και περιλαμβάνει την υποχρέωση της επιχείρησης ή της εκμετάλλευσης προς τον επιχειρηματία. (ΚΠ)

Κατηγορίες Παθητικού

Με βάση το χρόνο εξόφλησης

Μακροπρόθεσμο Παθητικό

- Χρονική διάρκεια εξόφλησης πάνω από 5 έτη

Μεσοπρόθεσμο Παθητικό

- Χρονική διάρκεια εξόφλησης από 1 έως 5 έτη

Βραχυπρόθεσμο Παθητικό

- Χρονική διάρκεια εξόφλησης το πολύ σε ένα έτος.

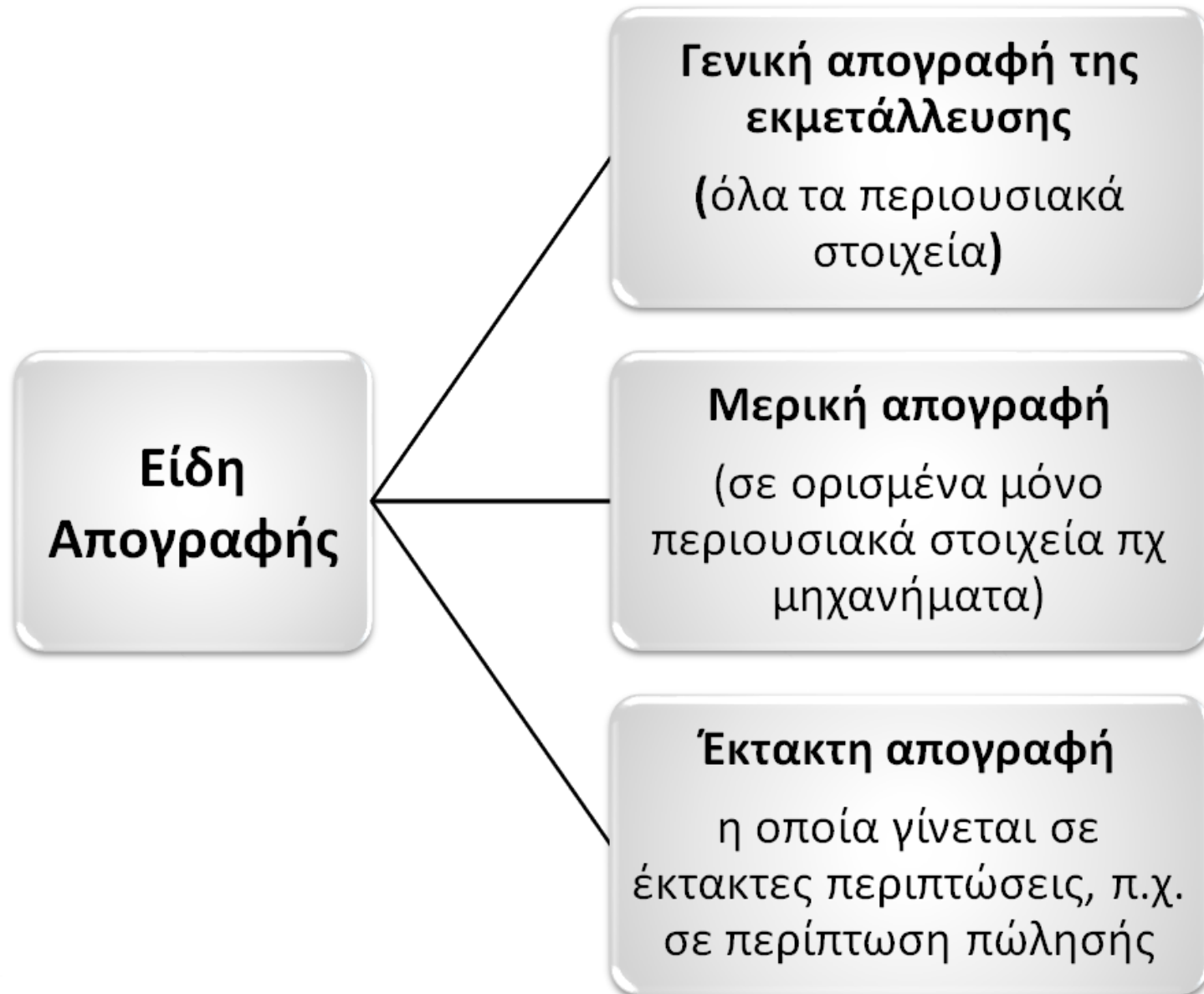

Σημασία Απογραφής

- Να συντάξουμε τον ισολογισμό
- Να έχουμε εικόνα της διάρθρωσης των επενδύσεων
- Να παρακολουθούμε την εξέλιξη της καθαρής περιουσίας

Είδη Απογραφής

ΑΠΟΓΡΑΦΗ

Αφεταιρία τήρησης λογιστικής αποτελεί η απογραφή.
Απαραίτητη διαδικασία και προϋπόθεση για τον προσδιορισμό του οικονομικού αποτελέσματος της αγρ. εκμετάλλευσης.

Απογραφή είναι η :

1. Λεπτομερής και ακριβής
2. Κατά είδος, ποσότητα και αξία
3. Εκτίμηση, αποτίμηση, καταμέτρηση
4. Περιγραφή και καταγραφή

όλων των περιουσιακών στοιχείων μιας αγρ. Επιχείρησης σε δεδομένη χρονική στιγμή και

Ισχύει ότι:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ = ΠΑΘΗΤΙΚΟ + ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Υπολογισμός Περιουσίας

Αγρ. Εκμετάλλευσης - παράδειγμα

Μια γεωργική εκμετάλλευση κατέχει τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία:

- Κτίρια αξίας 40.000 €
 - Μηχανήματα αξίας 30.000 € λ
 - Λιπάσματα, σπόρους, προϊόντα αξίας 1000 €
 - μετρητά 2000 € και
 - χρεώστες 150 € (οφειλόμενα)
 - γραμμάτια πληρωτέα 3000 €
 - πιστωτές 8000 € (σε πόσους χρωστάμε!)
 - δάνειο 15000 €.
-
- Ποια είναι η περιουσιακή κατάσταση της εκμετάλλευσης;

Παράδειγμα

Ενεργητικό = Παθητικό + Καθαρή Περιουσία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Ενεργητικό (Ευρώ) €		Παθητικό (Ευρώ) €	
1. Κτήρια	40.000	Α. ΞΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
2. Μηχανήματα	30.000	1. Γραμμ. πληρωτέα	3.000
3. Προϊόντα-εφόδια	1.000	2. Πιστωτές	8.000
4. Ταμείο	2.000	3. Δάνειο	15.000
5. Χρεώστες	150		-----
	-----	Σύνολο	26.000
Σύνολο	73.150 €	Β. ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	47.150
		Σύνολο	73.150 €

Το Λογιστικό σχέδιο

- Μετά την αρχική απογραφή μπαίνει σε εφαρμογή το λογιστικό σχέδιο.
- Ανοίγονται τα απαραίτητα βιβλία και οι αναγκαίοι λογαριασμοί για την λογιστική παρακολούθηση.
- Ο αριθμός των λογαριασμών εξαρτάται από τη μέθοδο που επιλέχθηκε στο λογιστικό σχέδιο, από τον αριθμό των κλάδων παραγωγής και από την επιδιωκόμενη λεπτομέρεια
- Το λογιστικό σχέδιο είναι ένας οργανωμένος οδηγός βάσει του οποίου γίνεται η λογιστική παρακολούθηση της εκμετάλλευσης.

Λογιστικό γεγονός

- Είναι οποιοδήποτε φαινόμενο που μεταβάλλει τη φύση ή την αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου ή ακόμη και του κεφαλαίου της εκμετάλλευσης

Γεωργικές εγγραφές

- **Γεωργικές εγγραφές** είναι τα μέσα εκείνα με τα οποία παρουσιάζεται και **καταγράφεται ένα λογιστικό γεγονός** που συμβαίνει μέσα στην αγροτική εκμετάλλευση.
- **Σκοπός** των γεωργικών εγγραφών είναι η αποτύπωση και παροχή πληροφοριών για κάθε μεταγενέστερη χρήση.

Γεωργικές εγγραφές

Καταγραφή παραγόμενων ποσοτήτων

Καταγραφή των ποσοτήτων των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν σε κάθε κλάδο για την παραγωγή των προϊόντων

Χρόνος που απαιτείται για την εκτέλεση κάθε εργασίας

Δαπάνες των συντελεστών παραγωγής που χρησιμοποιήθηκαν στην παραγωγική διαδικασία

Αξία των προϊόντων που παράγονται

Λογαριασμοί

Λογαριασμός είναι ένας πίνακας όπου καταγράφονται με χρονολογική σειρά και συγκεκριμένη διαδικασία οι μεταβολές μόνο για ένα ορισμένο περιουσιακό στοιχείο του ενεργητικού ή του παθητικού ή της καθαρής περιουσίας

Ο λογαριασμός είναι το βασικό λειτουργικό όργανο της λογιστικής και απεικονίζει τις εκάστοτε μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων.

Το πλήθος των λογαριασμών εξαρτάται από το μέγεθος της εκμετάλλευσης, την παραγωγική κατεύθυνση και φυσικά τις επιθυμητές πληροφορίες.

Παράδειγμα Λογαριασμού

Λογαριασμός ταμείου εισπράξεων

Ημερομηνία	Αιτιολογία Είσπραξης	Από Προϊόντα € Ευρώ	Από Εργασία € Ευρώ	Από Διάφορα € Ευρώ	Σύνολο € Ευρώ
3-1-10	Πώληση ελαιολάδου	50.000			50.000
5-2-10	Πώληση χοιριδίων	80.000			80.000
13-3-10	Όργωμα σε ξένο χωράφι		45.000		45.000
22-3-10	Πώληση παλαιού τρακτέρ			120.000	120.000

Στοιχεία λογαριασμών

Οι πληροφορίες που καταγράφονται σ' όλους τους λογαριασμούς και αποτελούν τα κύρια σημεία του είναι:

- **Ο τίτλος του λογαριασμού**
- **Η χρονολογία της μεταβολής**
- **Η αιτιολογία της μεταβολής**
- **Το ποσό της μεταβολής**

Στοιχεία λογαριασμών

Η πιο απλή και συνηθισμένη για **διδακτικούς σκοπούς** μορφή λογαριασμών είναι η μορφή T:

Τίτλος του λογαριασμού

ΧΡΕΩΣΗ

Η χρονολογία της μεταβολής
Η αιτιολογία της μεταβολής
Το ποσό της μεταβολής

ΠΙΣΤΩΣΗ

Η χρονολογία της μεταβολής
Η αιτιολογία της μεταβολής
Το ποσό της μεταβολής

Ενέργειες λογαριασμών

- **Άνοιγμα λογαριασμού** σημαίνει η δημιουργία νέου λογαριασμού. Στην αρχή της λογιστικής παρακολούθησης, ή όταν διαπιστωθεί η ανάγκη,
- **Χρέωση λογαριασμού** ονομάζεται η εγγραφή κάποιου ποσού στο αριστερό τμήμα του λογαριασμού,
- **Πίστωση λογαριασμού** ονομάζεται η εγγραφή κάποιου ποσού στο δεξιό τμήμα του λογαριασμού,
- **Υπόλοιπο ή θέση του λογαριασμού** ονομάζεται η διαφορά μεταξύ του αθροίσματος των ποσών της χρεώσεως και της πιστώσεως. Εάν το άθροισμα των ποσών της χρεώσεως είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των ποσών της πιστώσεως τότε προκύπτει **χρεωστικό υπόλοιπο**. Εάν συμβεί το αντίθετο, τότε προκύπτει **πιστωτικό υπόλοιπο**,
- Όταν τα αθροίσματα των χρεώσεων και των πιστώσεων είναι ίσα τότε έχουμε τον εξισωμένο λογαριασμό.

Λειτουργίες Χρέωσης & Πίστωσης Λογαριασμών

Η χρέωση και η πίστωση των λογαριασμών γίνεται με τη χρήση των παρακάτω κανόνων :

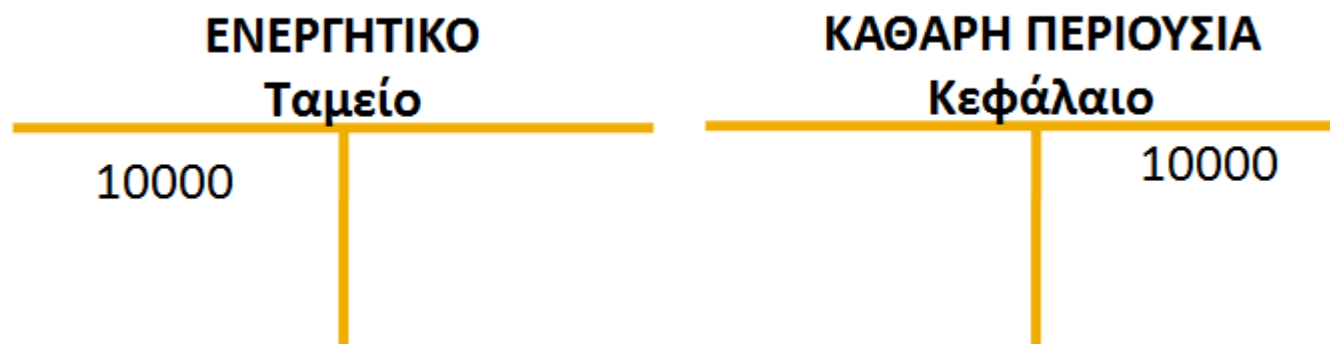
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	+	-
ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	-	+
ΚΑΘΑΡΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	-	+
ΠΡΟΣΟΔΩΝ	-	+
ΔΑΠΑΝΩΝ	+	-

- Οι λογαριασμοί Ενεργητικού και Δαπανών λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο.
- Οι λογαριασμοί Παθητικού, Καθαρής περιουσίας και προσόδων λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο.

Παραδείγματα λογαριασμών

Ο ιδιοκτήτης καταθέτει στο ταμείο της εκμετάλλευσης 10000€

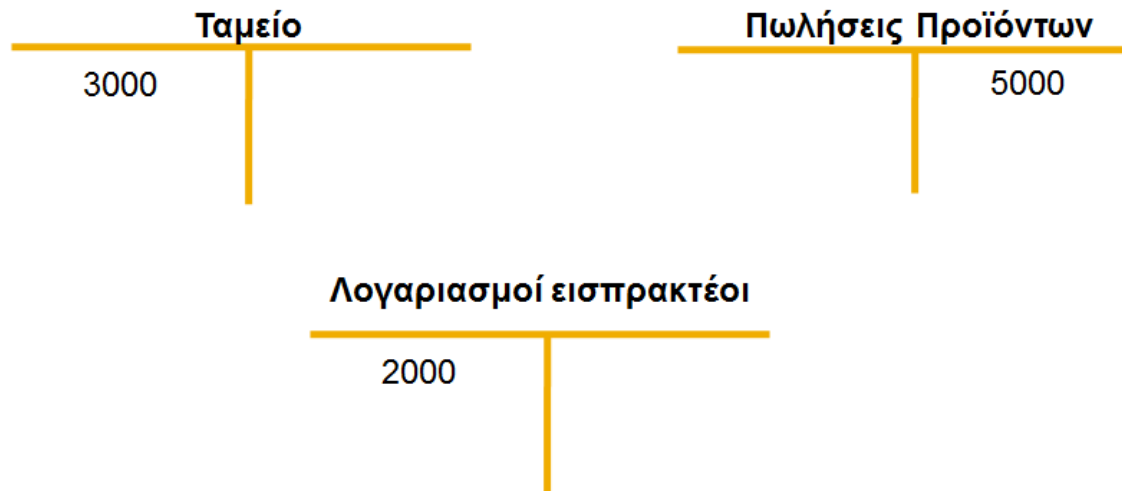
Αύξηση στο ταμείο (ενεργητικό) αρά χρέωση

Αύξηση στη καθαρή περιουσία άρα πίστωση

Παραδείγματα λογαριασμών

Ο ιδιοκτήτης πουλάει μήλα αξίας 5000€, εισπράττει 3000 € και το υπόλοιπο του οφείλεται

Αύξηση στις Πωλήσεις προϊόντων (λογαριασμός προσόδων) άρα πιστώνεται

Αύξηση στο ταμείο (ενεργητικό) άρα χρέωση

Αύξηση στο λογ. εισπρακτέοι λογαριασμοί (ενεργητικό) άρα χρέωση

Παραδείγματα λογαριασμών

Ο ιδιοκτήτης αγοράζει λιπάσματα αξίας 5000€, πληρώνει μετρητά 3000 € και το υπόλοιπο το οφείλει

Μείωση στο ταμείο (ενεργητικό) άρα πίστωση

Αύξηση στα Εφόδια (λογαριασμός ενεργητικού) άρα χρέωση

Αύξηση στο λογ. Πληρωτέοι λογαριασμοί (Παθητικό) άρα Πίστωση.

Βασικοί Λογαριασμοί Αγρ. Εκμετάλλευσης

- Ο λογαριασμός **απογραφής και αποσβέσεων**. όλα τα περιουσιακά στοιχεία μιας αγρ. εκμετάλλευσης, ανεξάρτητα εάν ανήκουν σ' αυτήν ή οφείλονται σε τρίτους και η μείωση της αξίας τους (απόσβεση)
- Ο **Λογαριασμός ταμείου**. αποτελείται συνήθως από ένα βιβλίο (εισπράξεων - πληρωμών).
- Ο **λογαριασμός αποθήκης**. παρακολουθεί την κίνηση των προϊόντων και των εφοδίων μέσα στην αποθήκη.
- Οι **λογαριασμοί κλάδων παραγωγής**. εγγράφονται, ημερολογιακά, όλες οι τεχνικές και οικονομικές μεταβολές ή δοσοληψίες που συμβαίνουν μέσα στον κλάδο: π.χ. α) εργασία και η αμοιβή της. β) Τα μηχανήματα, ο χρόνος απασχόλησής τους και η αμοιβή τους. γ) Τα χρησιμοποιηθέντα υλικά και το κόστος τους. δ) Η άξια της παραγωγής

Λογιστικά βιβλία

- Λογιστικά βιβλία είναι τα βιβλία τα οποία είναι απαραίτητα για την τήρηση των γεωργικών λογαριασμών.
- Η γεωργική εκμετάλλευση μπορεί να τηρεί και άλλα βιβλία τα οποία δεν είναι λογιστικά (π.χ. βιβλίο πρακτικών, βιβλίο προμηθευτών κ.λ.π.)

- Βασικά βιβλία

1) Το βιβλίο Απογραφής και Ισολογισμού.

2) Το Ημερολόγιο. Το ημερολόγιο δεν περιλαμβάνει λογαριασμούς αλλά δίνει πληροφορίες ποιος λογαριασμός πιστώνεται και ποιος χρεώνεται.

Λογιστικά βιβλία

- Βασικά βιβλία

3) **Το Καθολικό.** περιέχει όλους τους λογαριασμούς της εκμετάλλευσης. Είναι χωρισμένο κατά κλάδους παραγωγής ή λογαριασμούς. Κάθε διπλή ανοικτή σελίδα του καθολικού περιλαμβάνει ένα ξεχωριστό λογαριασμό.

4) **Το βιβλίο αποθήκης.** Μοιάζει από πλευράς λειτουργίας με το καθολικό γιατί περιλαμβάνει ξεχωριστούς λογαριασμούς για την κίνηση των υλικών και των προϊόντων στην αποθήκη.

5) **Το βιβλίο ταμείου.** Ο λογαριασμός "ΤΑΜΕΙΟ" συνήθως τηρείται σε ξεχωριστό βιβλίο γιατί η κίνησή του είναι συχνή και σημαντική σε μια εκμετάλλευση Επίσης, πολλές φορές χωρίζεται σε βιβλίο εισπράξεων και σε βιβλίο πληρωμών

Ισολογισμός

Για τον ιδιοκτήτη της γεωρ. εκμετάλλευσης είναι επιθυμητό σε δεδομένη χρονική στιγμή να γνωρίζει την οικονομική κατάσταση της εκμετάλλευσης.

Να γνωρίζει δηλ.:

1. Το ενεργητικό της εκμετάλλευσης
2. Το παθητικό της εκμετάλλευσης
3. Το δικό του κεφάλαιο
4. Το οικονομικό αποτέλεσμα της δεδομένης χρονικής στιγμής

Για το σκοπό αυτό καταρτίζεται ένας πίνακας που δείχνει περιληπτικά τα επιμέρους στοιχεία και που αποτελεί έκφραση της ισότητας

$$\text{ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ} = \text{ΠΑΘΗΤΙΚΟ} + \text{ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ}$$

Η ισότητα αυτή και ο πίνακας που την παριστάνει είναι ο

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ισολογισμός

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
της 31ης Δεκεμβρίου 2010.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Περιουσιακά Στοιχεία	Αξία €	Υποχρεώσεις προς τρίτους	Αξία €
A. ΠΑΓΙΟ		A. ΞΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
1. Έδαφος	50.000	1. Μηχανήματα (πίστωση)	5.000
1. Έγχειρες βελτιώσεις	30.000	2. Δάνεια ΑΤΕ	9.000
3. Γεωργικές Κατασκευές	8.000	3. Πιστωτές	13.000
4. Πολυετείς Καλλιέργειες	50.000		
5. Ζώα	7.000		
6. Μηχανήματα	20.000		
		B. ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	169.500
B. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ			
7. Υλικά	500		
8. Προϊόντα	18.000		
Γ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ			
9. Ρευστό Χρήμα	2000		
10. Οφειλέτες	1000		
	-----		-----
ΣΥΝΟΛΟ	196.500	ΣΥΝΟΛΟ	196.500

Είναι ένας θετικός
ισολογισμός
έχουμε $E > Π$,
δηλαδή υπάρχει και
καθαρή περιουσία

Ισολογισμός

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ Β'
της 31ης Δεκεμβρίου 2010.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Περιουσιακά Στοιχεία	Αξία €	Υποχρεώσεις προς τρίτους	Αξία €.
A. ΠΑΓΙΟ		A. ΞΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
1. Έδαφος	50.000	1. Μηχανήματα (πίστωση)	50.000
1. Έγχειρες βελτιώσεις	30.000	2. Δάνεια ΑΤΕ	90.000
3. Γεωργικές Κατασκευές	8.000	3. Πιστωτές	56.500
4. Πολυετείς Καλλιέργειες	50.000		
5. Ζώα	7.000		
6. Μηχανήματα	20.000	B. ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	-----
B. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ			
7. Υλικά	500		
8. Προϊόντα	18.000		
Γ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ			
9. Ρευστό Χρήμα	2000		
10. Οφειλέτες	1000		

ΣΥΝΟΛΟ	196.500	ΣΥΝΟΛΟ	196.500

Είναι ένας **ουδέτερος**
ισολογισμός
έχουμε $E = Π$, δηλαδή
ΔΕΝ υπάρχει και
καθαρή περιουσία

Ισολογισμός

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ Γ'
της 31ης Δεκεμβρίου 2010.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Περιουσιακά Στοιχεία	Αξία €	Υποχρεώσεις προς τρίτους	Αξία €
A. ΠΑΓΙΟ		A. ΞΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
1. Έδαφος	50.000	1. Μηχανήματα (πίστωση)	50.000
1. Έγχειρες βελτιώσεις	30.000	2. Δάνεια ΑΤΕ	90.000
3. Γεωργικές Κατασκευές	8.000	3. Πιστωτές	56.500
4. Πολυετείς Καλλιέργειες	50.000		
5. Ζώα	7.000		
6. Μηχανήματα	20.000		
		B. ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	-----
B. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ		<p>Είναι ένας αρνητικός ισολογισμός το ενεργητικό δεν μπορεί να καλύψει τις υποχρεώσεις προς τρίτους $E < Π$, και αντί για καθαρή περιουσία έχουμε ζημία $E + Ζημία = Π$</p> <p>Ακόμη και εάν εκποιηθούν όλα τα περιουσιακά στοιχεία της αγροτικής εκμετάλλευσης υπολείπονται 3000€</p>	
7. Υλικά	500		
8. Προϊόντα	16.000		
Γ. ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ			
9. Ρευστό Χρήμα	2000		
10. Ζημία	3000		
	-----		-----
ΣΥΝΟΛΟ	196.500	ΣΥΝΟΛΟ	196.500

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 4.0.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Αχιλλέας Κοντογεώργος. «Αγροτική Οικονομία». Έκδοση: 4.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://eclass.upatras.gr/modules/document/document.php?course=DEAPT1>
46

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Πίνακες

Πίνακες Διαφανειών 12, 13, 27, 33, 45, 46, 47: Σέμος Αναστάσιος (2013),
“Εισαγωγή στην αγροτική οικονομία” ISBN: 978-960-456-389-0 Εκδόσεις Ζήτη,
Κωδ. Βιβλ. στον Εύδοξο: 33134081

